

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 16 hallituksen esityksen johdosta valtion liikelaitoksia koskevan lainsäädännön muuttamisesta**

Eduskunta on 24 päivänä huhtikuuta 1992 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitettun hallituksen esityksen n:o 39.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut mietinnön valiokuntaa varten, ovat olleet kuultavina hallitusneuvos Raija Isotalo ja neuvotteleva virkamies Martti Salminen valtiovarainministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Marja Heikkinen liikenne ministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Markku Tapio kauppa- ja teollisuusministeriöstä, pääjohtaja Pekka Vennamo Posti- ja telelaitoksesta, hallintojohtaja Juhani Kopperi Valtionrautateiltä, toimitusjohtaja Mikko Talvitie Ilmailulaitoksesta sekä lakimies Heikki Sipiläinen Virkamiesten ja Työntekijäin Yhteisjärjestö VTY ry:stä.

### Hallituksen esitys

Valtion liikelaitoksista annettua, valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä määrättyssä järjestyksessä säädettyä lakia sovelletaan liiketoimintaa harjoittavaan valtion laitokseen, johon sitä on erikseen annetussa laitoskohtaisessa laissa säädetty sovellettavaksi. Yleislaissa säädetään liikelaitoksen toiminnan, talouden ja hallinnon perusteista. Laitoskohtaiset lait on annettu Ilmailulaitoksesta, Karttakeskuksesta, Posti- ja telelaitoksesta, Valtion painatuskeskuksesta, Valtionrautateista, Valtion ravitsemiskeskuksesta ja Valtion tietokonekeskuksesta. Vastaavia liikelaitossuunnitelmia on muitakin vireillä.

Hallitus ehdottaa, että valtion liikelaitoksia koskevaan lainsäädäntöön tehtäisiin liikelaitoskonsernia, liikelaitoksen hallituksessa henkilöstöä edustavan jäsenen kelpoisuutta ja toimival-

taa sekä valtion toissijaista vastuuta liikelaitoksen lainoista koskevia muutoksia.

Liikelaitoksista annettua lakia ehdotetaan täydennettäväksi säännöksillä, jotka koskevat liikelaitoksen ja sen tytäryhtiön välisiä suhteita. Liikelaitos ja sen tytäryhtiö, jossa liikelaitoksella on välitön määräamisvalta osakkeiden hallinnan, muun hallinnan tai sopimuksen perusteella, muodostaisivat ehdotuksen mukaan liikelaitoskonsernin.

Liikelaitokselle voitaisiin ehdotuksen mukaan eduskunnan hyväksymissä rajoissa antaa oikeus vakuuden antamiseen liikelaitoskonserniin kuuluvan tytäryhtiön lainasta. Vakuuden antaminen olisi kuitenkin kiellettyä sellaisen tytäryhtiön lainasta, joka yksin tai yhdessä toisten tytäryhtiöiden kanssa hallitsee muuta yhteisöä.

Lakiin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi eräitä tarkistuksia, jotka koskevat liikelaitoksen hallituksen tehtäviä sekä liikelaitoskonsernin kirjanpitoa, tilintarkastusta ja tilinpäätöstä. Liikelaitoskonserniin ehdotetaan konserniyhteistyön osalta sovellettavaksi yhteistoiminnasta yrityksissä annettua lakia.

Valtion toissijaisesta vastuusta liikelaitoksen lainanotosta ehdotetaan lakiin otettavaksi toteava säännös. Lainan tai avustuksen myöntämisessä liikelaitoksen tulisi ehdotuksen mukaan noudattaa valtioneuvoston antamia määräyksiä.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi liikelaitoksen hallituksen jäsenen kelpoisuutta ja toimivaltaa täsmentävät säännökset.

Muutokset ehdotetaan saatettavaksi voimaan mahdollisimman pian, kuitenkin siten, että liikelaitoskonsernin tilinpäätös voitaisiin ensimmäisen kerran laatia uusia säännöksiä soveltaen 1 päivänä tammikuuta 1993 alkavalta tilikaudelta.

**Valiokunnan kannanotot**

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä.

Helsingissä 15 päivänä toukokuuta 1992

---

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Tenhiälä, jäsenet Alaranta, Hämäläinen, Jokiniemi, Laaksonen, Lahti-Nuuttila, Louvo, Malm, Mäki-

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

*että lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.*

Hakola, Ryynänen, Sasi, Tiuri, Turunen, Vihriälä ja Vähäkangas sekä varajäsenet Backman ja Liikkanen.

---